

στοιχεῖα δι' ὃν νὰ περιβάλλῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, τότε, καὶ μόνον τότε, τὸ πνεῦμα αὐτοῦ κατένευσε πρὸς τὴν ὑλην, ὑλικεύμη οὔτως εἰπεῖν καὶ ἔκτοτε ἀνθρώπινα ὅντα ἔβαδισαν ἐπὶ γῆς. Οὕτω ὑπῆρξεν ἀνάπτυξις, ἀπὸ τοῦ πρωτοπλάσματος, ἐξανθέλετε, δι' οὗ ἐννοοῦμεν Πρῶτον, τὸν Πατέρα, τὸ Θεῖον Πνεῦμα τὸ ζωοπάρογον, Πλάσμα τὴν Μητέρα Γῆν, ὅταν τὸ πνεῦμα ἐνεδύθη τὴν ὑλην καὶ περιβλήθη ἀντῆς ἐγέννησε τὸν φυσικὸν ἀνθρώπον. Άλλ' ἐνῷ θέτω ὑπ' ὅψιν ὑμῶν τὴν θεωρίαν ταύτην καὶ ἀφίνω ἡμᾶς ὅπως παραβάλλετε καὶ κρίνετε αὐτὴν μὲ πᾶσαν ἀλληλην καὶ παραδεγόμενοι τὴν μᾶλλον ἐκ συμβάνου μὲ τὸν δρῦδην λόγων καὶ τὰ πράγματα, δρεῖλω εἰπεῖν καὶ τοῦτο, θεῖ, εἴτε ὁ ἀνθρώπος ἥλθεν ἐν τῷ μέσῳ ὡς γέννημα καὶ τέκνον πρωτέρων τύπων ζωῆς, ἢ ἀλλως ὡς διακεκριμένον καὶ γωριστὸν ὅν, ὑπὸ ἥθικὴν ἐποψιν διαφέρει. Οἱ λέγοντες ὅτι προξενεῖ ἀρδίκαν νὰ ἀναλογιζόμεια ὅτι ὁ ἀνθρώπος κατάγεται ἐκ πιθήκων, δὲν σκέπτονται ὅτι ἡ θύεις καὶ ὁ βρόβιος εἰσὶν ἔτι ἀγρέστερα. Οἱ ἀπορρίπτοντες τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Δαρουΐνου, πιστεύουσιν ὅμως ὅτι ἀπὸ βῶλον γεός καὶ θεικῆς σποδοῦ κατάγεται ὁ ἀνθρώπος. Έὰν ἐπρόκειτο νῦν νὰ ἐκλέξῃ τις, νομίζω ὅτι τινὲς ἕθελον προτιμήσει τὴν καταγωγὴν των ἀπὸ νορμονα καὶ μελαχρῆ τινὰ πίθηκον μᾶλλον ἢ ἀπὸ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοῦ ἵποιου κολλοῦσιν οἱ πόδες ἡμῶν. Τοῦτο ὅμως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς αἰσθητικότητος ἐνὸς ἐκάστου, τὸ δὲ ζήτημα μένει πάντοτε ἀδιάλυτον, ἐνῷ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς τὰ μέγιστα νὰ μάθωμεν οὐγῇ τόσου πόθεν προήλθομεν, ὅσον ποῦ πορευόμεια!

Ἐὰν ἔγεται ἀληθείας, ως διδάσκει ἡμᾶς ἡ θεολογία, ἣν ὁ ἀνθρώπος κατάγεται ἀπὸ τὸν τέλειον Λόγον, κατ'